

Chodoviny

ZPRAVODAJ ŘK FARNOSTI CHODOV PRAHA • L.P. 2022

6

ZAMYŠLENÍ 7 / MODLITBA RŮŽENCE 8 / SVOBODA VŮLE? 12 / S BIBLÍ V RUCE 14 / NOC KOSTELŮ 18

DOBRODEN 14. 5.

Poděkování

Tak jsem si myslel, že budu vědět, co napsat v tomto úvodníku, a nebudu zápasit na poslední chvíli s Duchem svatým o inspiraci a nebudu zkoušet trpělivost naší redakce s pozdním termínem dodání. Ale ouha, opět píšu až po termínu a opět hloubám nad klávesnicí, co napsat.

Přestože je téma, o kterém chci psát, velmi jasné: chtěl bych poděkovat za společné tři roky, které jsem zde na Chodově mohl prožít. Při vzpomínání na všechno, co se během těch let událo a co jsem mohl prožít, cítím velkou vděčnost vůči Hospodinu, tak i vůči všem, které mi zde do cesty poslal. A tak trochu se mi ozývají slova mého oblíbeného autora J. R. R. Tolkiena, která vložil do úst Bilbovi Pytlíkovi při jeho řeči na rozloučenou: „Neznám vás ani polovinu tak, jak bych rád; a ani polovinu vás nemám rád tak, jak si zasloužíte.“

Za co bych chtěl děkovat?

Na prvním místě asi za vaši otevřenost a trpělivost s novoknězem, s člověkem, který teprve objevuje, jak a kdy používat ty neskutečné dary, které mu před pár dny během svcení spadly do klína. Můj kněžský život se zvláštním způsobem točí kolem Eucharistie a svátosti smíření. Jsem moc rád za to, že i ve vašich životech hrají velkou roli. A že se skrze ně chcete potkávat s Kristem a nechávat se jím proměňovat a že se nebojíte nás kněze k tomu využívat.

V dnešní době je jednoduché se místo knězem stávat jakýmsi psychoterapeutem, plánovačem volného času a kdoví čím. A tak děkuji za všechny okamžiky, kdy jste po mně chtěli, abych dělal to, k čemu jsem služebné kněžství přijal.

Děkuji také za vzájemné svědectví života s Hospodinem, zápasů o to, dávat víc prostoru novému člověku v nás. Není to vždy jednoduché, ale díky za všechny okamžiky, kdy jsem mohl být ať už z blízka nebo jen z dálky svědkem vašich rozhodnutí pro Hospodina, pro to, snažit se věci dělat po jeho, a nejen po našem. Díky za tato vaše svědectví života, která mi často dodávala odvahu v okamžicích, kdy jsem se potkával s vlastními limity.

V neposlední řadě také děkuji za „obyčejná“ setkání, návštěvy, výlety a všechny okamžiky běžného života, které jsme spolu mohli sdílet.

Přeji vám všem, abyste se i nadále nebáli otvírat své životy Kristu. Samozřejmě vám k tomu rád žehnám a budu na vás pamatovat v modlitbě. A pokud bych mohl o něco prosit, tak o to, abyste s otevřeným srdcem přijali otce Jiřího, který je dobrým člověkem a knězem s láskou k Hospodinu a lidem.

P. František

Slovo redakce

Milí čtenáři Fchodovin,

31. května jsme si připomněli setkání Panny Marie s Alžbětou. Alžběta byla skrze pozdrav P. Marie naplněna Duchem svatým. Hodně lidí o sobě může říci, že v Boha věří, někdy je to jen: „něco musí být“, „někdo určitě existuje“, „něco nad námi je“. Bohu díky za to, že věříme v živého Boha a i v Ježíše Krista. Ale věřit nestačí.

Musíme se se svým Bohem setkávat. Nejen jednou třeba při křtu nebo jednou za týden ve sv. přijímání, ale každý den. Nechat Jeho jednat, aby proměňoval naše nitro, aby nás naplňoval svým Duchem svatým. Když tak budeme konat každý den, On bude mít prostor v nás žít, a bude to také na nás poznat. Pak naše okolí bude ze setkání s námi potěšeno. Lidé budou pociťovat dotek Boží. Bude na ně skrze nás hledět láska Ježíše, bude k nim skrze naše ústa mluvit On. Jen my se musíme pro toto působení otevřít, nenechávat si nic, co by Mu nepatřilo, žádné tajné komnaty, nevyznané hříchy nebo i strachy, obavy a problémy, které si chceme řešit sami a ze svých sil.

Požehnaný čas,
Katka

Otázky pro faráře

Milí spolufarníci a čtenáři, nabízíme nám všem prostor pro pochybnosti, nejistoty či jen pro zvědavé dotazy, které nás trápí, vrtají nám hlavou a rádi bychom k nim slyšeli slovo z úst povolanejších. Můžete se ptát na e-mailové adrese fchodoviny@kcmt.cz nebo vhodit své dotazy do nově zřízené schránky. V každém případě je anonymita tazatele zaručena.

Nedávno v kázání zaznělo, že Bůh stojí na straně toho, komu se křivdí a ubližuje. Celkem chápu pozici, když jsem ten křivdící já, ovšem ne tu opačnou (a taky to občas je 50/50). Mohl bys to víc přiblížit? Co to pro zraněného člověka může či má znamenat?

Celé uvažování o tomto tématu je vlastně velmi jednoduché a přímočaré z hlediska teologického a velmi náročné z hlediska lidského.

Tedy to jednoduché: *1. Bůh je totálně milující, spravedlivý a milosrdný.* Je ten, který jediný umí v rámci pravdy tyto věci uvést do souladu tak, že nejsou proti sobě. S tímhle my lidé máme velkou potíž, neumíme to totiž skloubit a často vyžadujeme trest až za pokání provinilce. Jako by nejhorší trest bylo vězení. Nejhorší trest je však přiznat si, vyznat svoji lumpárnu a změnit smýšlení. To je ovoce provinění, pokud nechce skončit v zavržení = totálním odloučení od lásky, a přitom vědět a znát, jak láska chutná, voní, jaký je její dotek atd.

Rozumějme, že jediný limit pro Boží milosrdenství je lidské neobrácení, nekajícnost, neuznání chyby. Pouze pravé obrácení totiž umožňuje realizaci milosrdenství.

2. Bůh je ten, před kterým musí pokleknout každé koleno na nebi i na zemi (Filipským 2,9–11 a Římanům 14,11). Zase je to něco, co je pro nás ne úplně jednoduše pochopitelné. Ve chvíli, kdy je provinilec konfrontován s Bohem, musí nahlédnout, jak věci jsou, není jiné cesty. A v tu chvíli mu nezbyvá, než se podřídí Boží lásce, která ale první, co udělá, je, že nechá člověka nahlédnout hloubku zla, které vykonal, aby se od něj mohl distancovat, a tím dovolil lásce ho naplnit či na něm se realizovat.

A to těžké? To, že Bůh stojí na straně toho, komu se křivdí, neznamená, že by někomu stranil v tom našem lidském slova smyslu. On jednoduše straní pravdě, lásce, spravedlnosti. A to znamená, že se zastává toho, komu je ubližováno, „LÁSKOU“, ale jelikož miluje i toho agresora a prahne po jeho

proměně, vystavuje ho moci svého jména a on se musí dřív nebo později pokořit, nebo se stát zavrženým, odsouzeným k věčnému neštěstí. Náš zádrhel je, že to bohužel nebývá hned na místě, abychom si coby ublížení vychutnali pomstu v pokoření nebo případně v zavržení agresora. To totiž není cíl. Ale to, co na každého, komu bylo opravdu ublíženo, čeká, je, že si nebude lidsky užívat pokoření svého agresora, ale že agresor vyjeví své poznání, jak moc ublížil, a tím pádem se ublížený bude moci těšit z omluvy a změny agresorova smýšlení. No a trest agresora je jednoduchý, pokud se podřídí a uzná své provinění, je to v jeho vnitřní transformaci (asi většina z nás ví, co nás stojí vnitřní změna). Pokud se ovšem agresor uchýlí k postoji tzv. svobodnému a neuzná Boží lásku, pravdu, milosrdenství, sám sebe odsuzuje do zavržení rovnajícího se znalosti LÁSKY, a přece být od ní oddělen.

Takže k otázce. Všichni jsme více či méně provinilci i agresori v jednom. (To je moderní, ne? Dva v jednom.) A rozumějme, Bůh nehraje na výmluvy „to on si začal“, ale hraje na pravdu. Takže každý se zodpovídá z toho, co aktivně, vědomě a dobrovolně učinil zlého.

Jak tedy vypadá zastání se toho, komu bylo opravdu křivděno?

A) Takový člověk potřebuje především zaslechnout ono „jsi mnou = Bohem chtěný a milovaný“. (Proto každá i lidsky projevená láska k opravdu poníženému vede k narovnání bytosti a možnosti přijetí Boží lásky a zastání.) No a jsme doma, v tu chvíli je totiž největší satisfakcí uznání chyby druhými, upřímná omluva a reálné rozhodnutí již to nečinít.

B) Potkám-li se s láskou Boží, je to absolutní a umí to řešit vlastně vše, potkám-li se s láskou lidskou, je to částečné, ale vlastně také Boží a v něčem absolutní – nakolik je to blízké tomu Božímu milování, protože Bůh je zdrojem lásky. A právě toto nám dává kapacitu k odpuštění, které, bude-li agresor spolupracovat pokáním, může vést ke smíření.

C) Poškozený může a potřebuje opustit mentalitu a postoj oběti a narovnat se jako svobodný člověk. To znamená přestává sloužit ublížení, ale trochu „natruc ublížení“ vydobývá svoje lidství, svoji důstojnost, učí se mít znovu rád sebe, a tak se stává schopným i lásky k druhým.

D) Potřeba toho, komu bylo ukřivděno, aby byl nastolen znovu řád lásky, je autentická, ale nemusí být vždy realizovatelná, pro zatvrzelost agresora nebo již nežije nebo je daleko apod.

E) Bohužel se často z oběti stává násilník, který „potřebuje“ až za hranu ponížit, potupit, vydušit

je možné pokání a omluva, která oběť léčí ze způsobené rány. Nikomu nemůže stačit jako reálné vypořádání násilné odsouzení a určený trest, pokud chybí ono nahlédnutí, protože bez nahlédnutí není pokání, ale jen trest. A o ten opravdu nejde! Stejně tak laciné „promiň“ bez náhledu je k ničemu.

A na závěr pár textů, které nám v tom pomáhají a z nichž vycházím. Případně je moc fajn kniha Malá cesta uzdravení.

Jan 3,16 *Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.* 17 *Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.* 18 *Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.*

Lukáš 9,54 *Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, máme přivolat oheň z nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“* 55 *Obrátil se a pokáral je: „Nevíte, jakého jste ducha. 56 Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.“*

Izajáš 30,15 *Neboť toto praví Panovník Hospodin,*

Svatý Izraele: „V obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství. Vy však nechcete.

Filipským 2,9 Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, 10 aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – 11 a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.

Římanům 14,11 Neboť je psáno: ‘Jako že jsem živ, praví Hospodin, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná, že jsem Bůh.’

Žalm 10,17 Přání ubohých jsi vyslyšel, Hospodine, vzpružil jsi jim srdce, popřals jim sluchu, 2 abys právo zjednal slabému a sirotku, aby člověk, vzešlý ze země, už nenaháněl strachu.

agresora, aby přece věděl. To fakt ale s evangeliem nemá nic společného, protože Lásky sice není naivní, ale nechce šířit utrpení a bolest, protože cíl je OBRÁCENÍ.

Napišu teď velmi aktuálně pár otázek, na které nedám odpověď:

Jak by mělo vypadat reálné vypořádání se Ruska se svojí vinou – odpovědností za škody, které způsobilo na Ukrajině? Jak by mělo vypadat reálné pokání otce, který zneužil svoji dceru?

Jak by mělo vypadat reálné pokání matky, která „opičí láskou“, svojí úzkostí, manipulací ublížením terorizovala celou rodinu?

V žádném z těchto případů nemůže chybět nahlédnutí skutečnosti, co jsem učinil a jak jsem ublížil. To je strašné! Teprve z této hloubky náhledu

Svatý Petr a Pavel – mohutné sloupy církve

Mnoho lidí křesťanského světa, zvláště v červnu, putuje ke hrobu svatého Petra a ke hrobu svatého Pavla. Ale i my, kteří necestujeme do Říma, můžeme ve své myslí, ve svém nitru rozjímat o životě těchto dvou velikánů, kteří vydali nejvyšší svědectví o své víře, o víře, že ukřižovaný Ježíš žije.

Svatí Petr a Pavel, to jsou dva sloupy, které nesou klenbu jedné budovy – budovy církve. Petr drží v rukou klíče, které střeží poklady tradice. Pavel má v ruce meč, mačetu, kterou se prosekávají nové cesty džunglí pohanského světa a hledají se nové metody šíření Božího království. Petr je zosobněním skály, v níž církev bezpečně kotví, Pavel je nástroj víchřice ducha Božího, která pohání církev do dalšího vývoje, určité doby.

Když se tyto dva povahově tak různí lidé setkali, tenkrát se rozhodovalo o osudu mladé církve. Narazí na sebe tyto dvě vyhraněné osobnosti, dojde k rozkolu? Rozdělí se Kristova církev na Petrovu židokřesťanskou církev konzervativců a na Pavlovu světovou katolickou církev progresivní? Petr a Pavel se setkali – můžeme konstatovat: coby skála s víchrem. Z Písma svatého víme, že se sešli čtyřikrát.

O prvním setkání máme zachovanou zprávu od svatého Pavla v jeho listu Galatanům: *„Za tři roky potom – rozuměj: po svém obrácení – jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Petra. Pobyl jsem u něj dva týdny.“* Proč šel Pavel za Petrem? Chtěl poznat na vlastní oči prvního z apoštolů, vyučeného samý Ježíšem a chtěl právě od něj dosáhnout uznání za apoštola. Udělá to Petr? Bude on, prostý rybář, důvěřovat učenému vzdělanci, a ještě k tomu cizinci? A nebude žárlit na Pavlovy úspěchy? Nedá se strhnout demagogií ulice, všeobecnou náladou lidu, která si vynucovala Pavlovo ukamenování?

Všechna čest Petrovi. Při rozhodování se dal vést zdravým rozumem, láskou, Duchem svatým. Podal Pavlovi ruku. A všechna čest také Pavlovi. Když vzplanul spor o metodu a postup misijní práce mezi pohany, jde podruhé za Petrem. Před apoštolským sněmem trpělivě vysvětluje své bohaté misijní zkušenosti a zase dosáhne jednoty v názorovém proudění slov a myšlenek. A při třetím setkání v Antiochii musí Petrovi vytknout, že si nechal vnutit vůli ulice, když s ním ztuhla zápolí v dodržování usnesení koncilu, přece si však zachovává úctu a lásku k Petrovi a nazývá jej

„prvním z apoštolů“ (Gal 1, 17) a „sloupem apoštolů“ (Gal 2, 9). Stejně tak pro Petra zůstal Pavel navždy „milovaný bratr“ (2 Petr 3, 15).

A jaké bylo čtvrté, poslední setkání apoštolů, to všichni víme. Oba je přivedla stejná myšlenka do Říma. Tam, kde je křesťanům nejhůř, kde je jejich krutý nepřítel Nero, tam chtějí jít, tam chtějí svědčit o své víře v Ježíše Krista, o své víře ve věčný život se Zmrtvýchvstalým, kterého oba viděli na vlastní oči živého. Jejich krev společně posvětila pohanský Řím na sídlo hlavy katolické církve. Jejich svorná láska dala církvi i pevnou oporu Petrovy skály i věčné mládí Pavlova misijního elánu.

Četl jsem v jednom časopise, jak uznale se zkušení cestovatelé vyslovují o cestách svatých Petra a Pavla. Jak rozsáhlé a namáhavé byly cesty, které oni podnikali po celém tehdy známém světě. Bez dopravních prostředků, bez silnic, bez ochrany proti záludnostech přírody a lidí. Jen si ty cesty prohlédněte na mapě! Určitě budete překvapeni těmi terasami, které navštívili, kde všude hlásali Kristovo učení.

Proč tolik cestovali? Jistě důležitá otázka. Aby poznali daleké kraje, přírodní krásy? To poznávali také, ale největší magnetem, který je táhl stále dál, byli lidé, setkání s lidmi. Byli přesvědčeni, že mají, co lidem povědět. Něco tak krásného, že to změní celý jejich život k lepšímu. A kam přišli, tam na sobě ukazovali, jak žijí a mluví křesťané. V jejich stopách zůstávala ohniska křesťanství, křesťanského života.

Mnozí z vás se také připravují na různé cesty, ať už do zahraničí, po českých krajích, třeba některý na chatu a je venkovskou chalupou nebo někdo zůstane doma a je nadmíru spokojený. Ale všichni máme stejný úkol: všude zanechávat dobrý příklad křesťanského života. Rozdávat kolem sebe radost a lásku. Přinášet druhým lidem Ježíše Krista. Zapalovat svým svědectvím lidi hledající, lidi bloudící tímto světem. Staříme se misionáři Kristovy lásky! Všude tam, kde jsme, v každé situaci svého života. Přeji nám všem: Pěkné prázdniny, pěknou dovolenou v duchu našich apoštolů Petra a Pavla. Vynaložme trochu úsilí, aby naše vztahy (zvláště v rodině) byly krásné, aby tyto dny každý z nás naplnil dobrotou, tolerancí a vzájemnou vstřícností, aby ten náš život byl opravdu Bohu milý.

Váš jáhen Pavel Urban

Svoboda vůle?

Pro nás je velmi obtížné chápat, jak nám Bůh může poskytovat svobodu k rozhodování, jestliže jako vševědoucí ví dopředu, jak se rozhodneme. S tím měl problém už křesťanský starověk, zejména Pelagius (360–418), sv. Augustin (354–430), ve středověku pak Tomáš Akvinský (1225–1274). Predestinaci, tedy to, že je někdo předurčen ke spáse a někdo k zavržení, hlásal v době reformace zejména Kalvín. Přiklonil se k ní i Luther ve sporu s Erasmem Rotterdamským (v díle *De servo arbitrio* neboli *O nesvobodné vůli*). Zřejmě nevzali v úvahu Boží nadčasovost. Známý je také dlouholetý vášnivý spor mezi dominikány, nakloněnými predestinací, a jezuity, kteří hájili lidskou svobodu. Nesmiřitelné postoje účastníků onoho sporu zarazil v roce 1607 papež Pavel V. zákazem prohlašovat soupeře za heretiky.

My se pokoušíme pochopit problém lidské svobody při Boží vševědoucečnosti přirovnáním, že dopředu víme, jaký následek bude mít něčí rozhodnutí. Když se dotýčný nerozhodne, důsledek nenastane. My však nevíme, zda se on rozhodne, či nikoliv. Bůh to ví, a to aniž by jakkoliv svobodu rozhodování dotýčného omezoval. Budoucnost (i minulost) je pro Boha přítomností.

Je však naše vůle opravdu svobodná? Deterministé jsou přesvědčeni, že není. Podle nich jsou lidé pouhými biologickými stroji. Rozhodují a jednají na základě přírodních zákonů, jak to prohlásil např. Charles Darwin.

Americký neurofyziolog Benjamin Libet se pokusil to dokázat. V roce 1985 provedl experimenty, jimiž předvedl, že jednoduchému rozhodnutí (např. stisknout tlačítko), vnímanému subjektivně

jako svobodné, předcházeli měřitelný „pohotovostní potenciál“ v mozku. Takže tedy jaká svoboda?

Jenže podle kritiků zkoumal Libet jen velice jednoduché chování. Jeho experimenty se týkaly pouze rychlých rozhodnutí s mechanismem podobným reflexnímu zákroku. Při něm příslušná akce vlastně předchází našemu uvědomění si potřeby jednat (např. dupnout na brzdu v autě při náhlém riziku srážky). Jiné to však je s rozhodnutími učiněnými v průběhu delšího času, a zejména se vzdálenými promyšlenými záměry.

To, že a kdy se tedy pro nějaký záměr rozhodnu, sice může být způsobeno vnějšími i vnitřními vlivy, ale jak a k čemu se rozhodnu, to už je záležitostí vědomé úvahy. Svoboda rozhodování za plného vědomí je důležitým atributem člověka jakožto osoby. Naše osobnost byla v průběhu života formována vším, co jsme prožili, na co a jak jsme reagovali. Naše realizovaná rozhodnutí dotvářela náš charakter, ovlivňovala naše následné chování a nasměrují i naše budoucí rozhodování. Zčásti jsme si toho vědomi, ale v podvědomí toho máme skryto víc, a to nás motivuje efektivněji než aktuální vnější vlivy. Stalo se to vlastně součástí naší osobnosti. Naše rozhodnutí není tedy vyvoláno vnitřnímu či vnějšími vlivy přímo (jak si to představuje tvrdý determinismus), ale je vyvoláno vnitřní dispozicí naší osoby získanou jejich působením. Oprávněně to pociťujeme jako svobodnou volbu a také za ni zodpovídáme.

S otázkou svobodné vůle jde v ruku v ruce odpovědnost za vlastní činy. Bylo-li by rozhodnutí pouze nutným důsledkem vnějších vlivů či tělesných dispozic, pak bychom za své (zlo)činy vlastně nemohli. To by bezpochyby rozvrátilo lidskou společnost, jejímž

důležitým tmelem je spravedlnost. Proto se při soudních jednáních vychází z předpokladu, že lidé konají trestné činy z vlastního rozhodnutí a s plným vědomím.

Problém vědomí zkoumají intenzivně neurovědy, ale dosud nenabídlý žádnou empiricky verifikovatelnou teorii, jak spolu souvisejí vědomí a nervová soustava. Navzdory velkému pokroku umožněnému sofistikovaným přístrojovým vybavením (fMR, PET, SPECT) je velice málo známo, co se vlastně děje, když spolu komunikují buňky našeho mozku. Ví se sice, kde citění, chtění, myšlení probíhá, ale nikoliv, jak se myšlení, citění, chtění realizuje, natož jaké jsou obsahy tohoto myšlení, citění, chtění.

Vědomí prožíváme jako podstatnou součást naší osoby. Ačkoliv interaguje s měnícím se prostředím, zůstává prožívání identity naší osoby konzistentním po celý život, i když se v průběhu života vyvíjí. Zahrnuje paměť, ovládání pozornosti, racionalitu, svobodu rozhodování, odpovědnost, svědomí.

Důležitou součástí plného vědomí je schopnost transcendence. Díky ní věříme v osobního Boha. Člověk stvořený k Jeho obrazu je jednotou nehmotné duše a fyzického těla, jehož zánik smrti nevede podle křesťanské víry k zániku osoby, neboť její duše je nesmrtelná, viz Mt 10,28: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou.“ Ani psychologie ani neurovědy nemohou existenci nesmrtelné duše popřít, ale také ne prokázat, stejně jako je tomu v případech výše zmíněné Boží všemohoucnosti a vševědounosti. Naše víra s vědeckými poznatky rozhodně nekoliduje (je-li dospělá).

Všemohoucí Bůh může své zákony porušovat, ale dává zřejmě přednost jejich zachování, a to i při zásazích nám zcela nepochopitelných. Např. změnou v mikrosvětě může spustit řetězec determinovaných událostí s nečekaným, krajně nepravděpodobným následkem, jako byl například „sluneční záraz“ ve Fatimě r. 1917. Pro nás má takový jev být znamením Božího oslovení. To však můžeme odmítnout a brát tu záležitost jako náhodu, která žádný účel nemá. Takovou svobodu nám Bůh poskytuje. Jde Mu však o to, abychom se rozhodovali pro dobro. Naše prosby pak určitě vyslyší, byť většinou jinak a víc v náš prospěch. Zahrne to do naší spoluúčasti na svém stvořitelském díle.

J. Hampi

sváteční krátké počtení

VYBÍRÁ CHARLES TVRZNIK

Úchvatná opera Antonína Dvořáka *Rusalka* má zcela křesťanský akcent zrad, viny, pokání a odpuštění. *Rusalka* odpouští i za cenu svého života: „...za všechno, čím klet je osud můj, lidská duše, Bůh tě pomiluj...“ Díla tohoto velkého mistra hudby končí převážně jasnou hudební tečkou. Jí je dílo uzavřeno. *Rusalka* tuto tečku nemá, hudba jen tiše dozívá a vytrácí se. Není zde řečeno, že je konec všemu. Naopak jedna velká tragédie lidského života se končí, ale nové teprve začínají nebo jsou rozehrány, k novým se chystá. Život na zemi jde stále dále, nezná zatím tečku. Lidské osudy lásky a zrad, viny, pokání a odpuštění pokračují dále a není jim konce.

Sotva jedna tragédie končí, nové začínají. Právě i nyní tragédie končí, nové začínají. Právě i nyní v této chvíli. Všichni jsme totiž na cestě, jdeme světem, který je plný hříchů, ale právě tak i lásky. Vodník varuje *Rusalku*: ...nechtěj lidskou duši, je hříchů plna.“ Ale *Rusalka* odpovídá: „A plna lásky.“

Hřích i láska nás stále provázejí. Skutečnosti lásky jsou náplní života. Po čase zimním přichází jaro, po beznaději se rodí naděje, po hrůzách noci zas svítá den. Protože na světě je hřích, je láska neustálé tvoření, zachraňování, vykupování ze dne na den. Jen jí člověk opravdu žije. A neexistuje nic, čím bychom si lásku jednou provždy zasloužili. Je náplní celého života, je nejhlubším poznáním pravdy. Může procházet ohnivým křtem bolesti, ale pak je ještě silnější. V ní je zárodek všech velkých činů. Sem také patří jeden z nejtěžších: odpuštění z celého srdce. Jen tak můžeme říci, že lidský život má nesmírnou cenu lásky. Ta je obsahem velké a krásné opery *Rusalka*, díla hluboce křesťanského. Jde o pohádku plnou pravdy. Jednou z nejhlubších pravd naší víry je vědomí, že plodem lásky je odpuštění a smír.

Ten, který nás miloval bez konce, položil za nás život na dřevě kříže, aby nikdo nezahynul.

Sepsal František Lukeš

Růženec – jak se ho modlíte vy?

Možná by se úvahy o růženci hodily víc do květnového čísla, ale před měsícem mě to nenapadlo. Nicméně růženec se můžeme modlit celý rok, zvláště když nás teď papež František vybízí ke každodenní modlitbě růžence za mír ve světě. A tady se nabízí otázka položená v úvodu – jak se vlastně růženec modlíte? Dodržujete vždy tradiční formu otčenášů, zdrávasů a slávaotců s úvodním Věřím v Boha?

Přiznám se, že já málokdy. Nejenže se někdy pomodlím jen jeden desátek, ale často těch zdrávasů mám i jiný počet. Třeba když si v poledne udělám kafe, tak mi za pět zdrávasů vychladne tak akorát na pití. Když jedu metrem do práce, zdrávasy nepočítám a končím před výstupní stanicí, vyjde to tak na 8–12 zdrávasů, podle toho, jak brzy po nástupu začnu. Dřív jsem se těch 10 zdrávasů domodlával i po výstupu z metra, ale to se člověk už rozptyluje okolo spěchajícími lidmi, přecházením silnice apod., připadá mi, že už to „není ono“.

A co jednotlivá tajemství? Radostný, bolestný, slavný růženec – moc velkou radost mi udělal Jan Pavel II., když nám nabídl ještě Růženec světla. To mi vždycky v růženci chybělo, období Ježíšova tříletého působení ve světě, než zemřel na kříži a vstal z mrtvých. Ten se teď modlím asi nejčastěji, možná, abych dohonil, co jsem před tím zameškal. A pak jsem si jednou řekl, že když může papež... A tak se

občas modlím svá vlastní tajemství: Který uzdravoval nemocné, Který přinášel pokoj, Který těšil zarmoucené... podle toho, co mi zrovna leží na srdci.

Jednou jsme se s Janou chtěli pomodlit desátek, a tak jsem se jí zeptal, který. Ona navrhla: Kterého jsi se svatou Alžbětou navštívila. Proč ne, v Bibli se sice o takovém setkání nepíše, ale klidně to tak někdy být mohlo.

Desátky si často vybírám podle úmyslu, který právě mám: tak s kterým jsi svatou Alžbětou navštívila se často modlíme v autě, když někde jedeme. Kterého jsi v chrámě našla se hodí při starostech s dětmi. Když mám strach nebo vím o někom, že se něčeho bojí, využiji Který se pro nás krví potil. Za vládců tohoto světa prosím v Který byl pro nás trním korunován. A tak bych mohl pokračovat dál.

A zjistil jsem, že to jde ještě jinak. Někdy, když mám nějaké „téma“ k přemýšlení a k předložení tam nahoru, vyberu si jeden (někdy i více) ze čtyř růženců, každému tajemství věnuji jen jeden zdrávas (někdy dva) a při něm o „tématu“ rozjímám ve světle jednotlivých tajemství.

Nikdy jsem tyto postupy s žádnou církevní autoritou nekonzultoval, ale z nebe zatím žádná reklama nepřišla, tak snad je to v pořádku.

A jak se růženec modlíte vy?

Vzpomínka na pana Audyho a pana Svobodu

S panem Audym a panem Svobodou jsem se seznámila přes jejich děti, Tomáše Audyho a Vendu Svobodu, kteří jako malí ministrovali s mým synem Tondou v kostele u svatého Františka za P. Šulce a Libušky Rottové, tehdejší kostelnice, za kterou jsem pak šest let dělala kostelnicí já.

Pana Svobodu jsem spíš využívala, když bylo potřeba něco spravit či opravit. V poslední době mně hlavně brousil a opravoval domácí a zahradní nářadí. Všichni jsme říkali, že to, co nespraví on, už nespraví nikdo a je to na vyhození. Léta sedával s manželkou v neděli v kostele za mnou ve čtvrté lavici. Nyní mi tam chybí jeho pousmání, podání ruky. Místo je prázdné, ale v srdci zůstává i nadále. Byl to velmi hodný člověk.

anonymní

S panem Audym jsem se více seznámila při potřebě pomoci při kostele. Hlavně při výměně plátna na oltáři mi vždy přišel pomoci a pomáhal mi i při přípravě dalších věcí, aby bylo vše v pořádku.

Když zemřela paní Matoušková, které jsem pomáhala s modlitbou růžence přede mší svatou, napadlo mě, že bych se ho mohla modlit já. Někdy se přidala nějaká farnice. V té době pan Audy četl Boží slovo a bylo mu dobře rozumět. Tak jsme se domluvili a modlili se růženec spolu. Když přišel třeba o něco později, zvedla jsem ruku a ukázala na prstech, který desátek je na řadě. Potom začal sloužit jako akolyta při podávání svatého přijímání u sv. Františka i v KCMT, kde také hodně pomáhal.

Stárli jsme a srdcem jsme byli stále u sv. Františka, i v době koronaviru jsme se scházeli v kostele či KCMT. Po těžké operaci se i nadále angažoval, jak mohl. U sv. Františka téměř při všech pohřbech sloužil jako kostelník.

Moc mi v kostele chybí, jeho místo je opuštěné jak v lavici u růžence, tak u oltáře, ale ve vzpomínkách zůstává stále. Byl to svatý člověk, na kterého bylo spolehnouti a dalo se s ním o všem promluvit.

Irena Česáková

Pan Svoboda nikoho neodmítl, když se na něho někdo obrátil s prosbou o opravu. Opravoval nářadí, boty, hodiny a hodinky. Zdědili jsme po babičce staré barokní sloupkové bicí a hrací hodiny. Co jsme je měli, tak nešly. Zmínili jsme se o nich panu Svobodovi. On se na ně přišel podívat a skromně řekl, že si je odveze do dílny a zkusí je opravit. Od té doby fungují, a když k nám přijdou vnučata, chtějí je pustit a malá vnučka při jejich hraní tancuje.

Friedovi

Nejvíce vzpomínek na Václava Svobodu mám z doby, kdy jsme se nastěhovali do nového bytu na Jižní Město. Bylo to někdy na konci sedmdesátých let minulého století. Dostali jsme byt v tehdy družstevním domě v prvním patře a Svobodovi získali stejný byt o patro výše. Už tehdy to byli naši přátelé, hlavně moje manželka Marie se dobře znala s Milou Svobodovou, manželkou Václava Svobody. Obě totiž se narodily a od dětství vyrůstaly v Krucemburku, městečku na Českomoravské vysočině, které tehdy dočasně neslo název Křížová. Po nastěhování do nového bytu na Jižním Městě jsme se ještě více sblížili. Právě tehdy v době zařizování bytu se v plné míře ukázala nezištná ochota Václava Svobody, který byl připravený pomoci vždy, kdy to bylo potřeba nebo kdykoliv jsem si s něčím nedokázal poradit sám. Václav byl totiž na rozdíl ode mne velmi praktický a nesmírně šikovný a zároveň vždycky ochotný pomoci. Konkrétně si vzpomínám, jak nám pořídil sušák na prádlo, který se zavěsil před okno, takže nebylo nutno nosit každý kus do sušárny. Blízká nám byla celá rodina, naše tehdy ještě malé děti se chodily ke Svobodům dívat na večeríček v době, kdy jsme ještě neměli televizi.

Po odstěhování Svobodů z našeho sousedství jsme se vidali méně, ale naše přátelství neskončilo. A neskončila ani ochota Václava Svobody, když jsem potřeboval nějakou drobnost, zvláště pokud šlo o práci s kovem. Poslední vzpomínka toho druhu je již poměrně nedávná. Na naší chalupě v Podkrkonoší jsem potřeboval novou petlici k vrátkům z ulice na dvorek. Nemohl jsem ovšem takovou sehnat. Na kamenném sloupku bylo železné oko, s tím se nedalo pohnout. Aby petlice dosáhla až k oku, musela být dostatečně dlouhá. Z těch, co se daly koupit, ani ta nejdelší nestačila. Tak mě

napadlo udělat ze dvou petlic jednu o větší délce. Obrátil jsem se na Vendu Svobodu, a ten si s úlohou poradil skvěle, dnes mám petlici, která na své místo dokonale padne. Ale dnes není už jen užitečným předmětem, ale i ztělesněnou vzpomínkou. Kdykoliv odemkám u chaloupky vrátka, mohu si vzpomenout na Václava Svobodu, jeho šikovné ruce a dobré srdce.

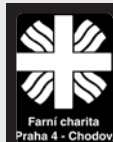
Vojtěch Láska

Pan Audy se nesmazatelně zapsal do naší rodiny a stal se pro nás symbolem našeho zakotvení ve farnosti.

Stalo se to o jedné horké letní neděli před několika lety, když jsme tu ještě nikoho neznali, vyjma několika letitých kamarádů. Vrátili jsme po týdnech v zahraničí, unavení dlouhými hodinami v letadlech a na letištích a bojující s devítihodinovým časovým posunem. Vzali jsme si jen nejnutnější doklady od auta a spěchali na večerní mši ke sv. Františkovi. Po mši jsme se venku zapovídali s jedinými známými netušíc, že kostel má i druhý východ. A pak šok! Z radosti nad tím, že jsme zase doma v Čechách, jsme přestali být pozorní, a tak se stalo, že klíče od auta i bytu zůstaly v lavici. A kostel už zavřený! Lusknutím prstu se z nás stali bezdomovci. Kamarádi se pustili do telefonování, sháněli někoho, kdo by mohl přijít otevřít kostel. Jenže bylo léto, dovolené, neděle večer... Nakonec přece jen telefon vydal radu – zkuste pana Audyho. Zkusili jsme. Za krátkou dobu se před námi objevil drobný, plachý pán, který gestem ruky přerušil vodopád omluv a vysvětlování nás, tehdy farních „cizinců“, a otevřel nám kostel, a tedy i cestu domů.

Tento příběh je jen perlička, nicméně pan Audy pro nás reprezentoval právě rozměr lidského přijetí uprostřed veliké farnosti plné neznámých lidí.

Pitřincovi

zprávičky z Farní charity

Milí přátelé,
největší a nejcennější poklad každé organizace jsou její pracovníci. Pracuji v Charitě Praha – Chodov od listopadu 1999, ředitelkou jsem už dvacet jedna let od května 2001. Za tu dobu se v pracovním poměru vystřídal opravdu hodně lidí. Elektronickou kartotéku jsme zavedli v roce 2011, takže od této doby to vím přesně. Za posledních deset let naší Charitou prošlo jedno sto třicet šest zaměstnanců. Naše paní ekonomka by to věděla přesně už od založení organizace, ale asi to není důležité. Někteří lidé u nás pracují léta, jiní prchnou ve zkušební době.

Lidé si prý občas stěžují, že jsem je nepozdravila na ulici, v metru nebo autobuse. Hlásí mi to moji synové, kamarádi, někdy i zaměstnanci. Omlouvám se za to, ale jsem jenom člověk. Životem mi projdou mračna lidí. Zaměstnanci, klienti, jejich příbuzní, studenti (neb často někde přednáším), kolegové a kolegyně, ostatní „charitáci“, věřící katolíci z několika farností, členy své rodné církve raději ani nepočítám. Pokud tedy proti vám sedím v metru nebo autobuse a tupě zírám skrz vás, neberte si to osobně. Nepamatuji si obličeje, ale hlasy. Pokud mě oslovíte, jistě vám odpovím.

Já sice sháním finance, ale jsou to právě pracovníci přímé péče, kteří nesou hlavní poslání naší Charity. Oni navštěvují naše potřebné v jejich domovech a pomáhají jim ve všech možných představitelných, ale často i neočekávaných situacích. V naší organizaci nás ponorková nemoc neohrožuje. My spolu moc času netrávíme. Proto jsme rádi, když se jednou za čas potkáme na poradě, modlitebním setkání, školení nebo nějakém teambuildingu. Také spolu pravidelně jednou měsíčně chodíme po práci na pivo. Naše firemní „pivo“ plánujeme na každý první čtvrtek v měsíci. Díky pandemii a následné válce na Ukrajině jsme se na pivo už dva roky nedostali. Sotva teď na jaře vykouklo sluníčko, rozhodli jsme se, že je čas, a domluvili termín. Týmem šel jeden hlas. Je jaro, jdeme na zahrádku.

První květnové čtvrteční odpoledne nás uvítalo slunečními paprsky. Sešli jsme se u nás v kanceláři a vydali se přes park ke zvolené restauraci. Tam jsme se usadili na lavicích pod slunečníky a každý si objednal, na co měl chuť. Popíjeli a papali jsme, a hlavně si povídali. Zpod slunečníku se rozlévalo veselí na všechny strany. Ani rychle se zatahující obloha nám nezkazila náladu. Mraky se na nás hnaly velkou rychlostí a brzy bylo jasné, že se spustí liják. Číšnice nám nabízela, abychom se šli schovat dovnitř do restaurace, ale nám se dovnitř prostě nechtělo. A potom to přišlo! Z nebe padaly kroupy, lilo jako z konve a samozřejmě se přihnál i vítr. Shodou okolností jsem se usadila přímo u tyče jednoho ze slunečníků, přímo uprostřed lavice. Byla jsem tedy v suchu i relativním bezpečí. Znovu se rozproudila diskuse o tom, jestli se půjdeme schovat. Ale nikdo dovnitř do hospody nechtěl. Ať si lilo, jak chtělo, zůstali jsme pod slunečníky. Zaměstnanci z okrajů slunečníků se postupně stahovali dovnitř do sucha. Nakonec jsem seděla jako včelí královna obklopená ze všech stran zaměstnanci nacpanými pod slunečníky. Někteří vytáhli deštníky a kryli nás všechny před deštěm, větrem a kroupami ze stran. Lilo a lilo, i za tou hradbou z deštníků jsme postupně všichni minimálně zvlhli. Ale mraky letěly nad Jižním Městem a bylo jasné, že přeháňka nebude mít dlouhého trvání. Číšníci se na nás dívali z okna a Źukali si na čelo. My jsme se smáli a komentovali počasí. Lidé, kteří kolem probíhali ve snaze prchnout před deštěm, na tu naši rozchechtanou „deštníkovou hradbu“ hleděli s údivem. Netrvalo to ani půl hodiny, když na západě za mraky vykouklo sluníčko. Dívala jsem se na první paprsky a říkala si, že by se mohla udělat duha. A skutečně, za dalších několik minut už se nádherný duhový oblouk klenul nad Jižním Městem a my se na to jen s úžasem dívali. Přestalo pršet. Utřeli jsme si lavice a stoly, znovu se usadili a povídali si. Duha se nám nad hlavou klenula ještě docela dlouhou dobu. Myslela jsem na ty poslední těžké dva roky a dívala se, jak se kolegové po dlouhé době vesele, bezprostředně smějí. Vzpomněla jsem si na příběh o praotci Noemovi a znovu si uvědomila, že je třeba dívat se do budoucnosti s vírou a nadějí.

Přeji nám všem slunečný červen.

Eva Černá

Pozvánka ke společnému setkávání s Biblí v ruce

Není to jen tak, číst Bibli. Jde o svědectví autorů, inspirovaných setkáním s Bohem, žijících ale v jiné době a s životními zkušenostmi odlišnými od těch našich... Ale přitom se zkušenostmi JEN TROCHU odlišnými, protože ve své podstatě se prali se životem, sami se sebou, s touhou po štěstí, s přešlapy vlastními i svého okolí... podobně jako my. Jen historické okolnosti a prostředí byly jiné a také jazyk, obrazná vyjádření, narážky... Jen se dostat do jejich kůže, abychom porozuměli jejich svědectví!

Ale i my, kteří žijeme v téže době, v tomtéž městě, můžeme mít rozdílné životní zkušenosti... A tak pohled a zkušenost někoho druhého může obohatit můj pohled a moji zkušenost, a dokonce může pomoci mému porozumění textu v Bibli. Ten pak najednou začíná promlouvat i do našich životů. Také díky otevřenosti a složení skupiny napříč různými generacemi.

Je to už třetí rok, kdy se scházíme, abychom společně otvírali Bibli, učili se číst ji v souvislostech, poznávali různé způsoby výkladu a hledali odpovědi na své otázky. A také abychom dovolili promlouvat Božímu slovu do našich životů a v závěru to vše nechali vyústit do společné modlitby.

Přitom zpravidla nečteme na pokračování jednu biblickou knihu, ale volíme témata napříč celou Biblí. A na těchto tématech se snažíme předem společně domluvit.

A nyní pozvání: **V této souvislosti chceme přizvat nové zájemce, kteří by měli chuť se od září společně scházet s Biblí v ruce, vždy v úterý večer od 19 hodin ve farním sále u sv. Františka na Chodově (Na Sádce 18):**

Právě vy jste zváni už v úterý 21. června v 19 hod. (po mši) u sv. Františka, abychom se navzájem poznali – a abychom si společně řekli, jaká biblická témata nás budou zajímat a do čeho se v rámci našich setkávání budeme chtít od září společně pustit...

Čím jsme se už zabývali? – A k čemu se můžeme i znovu vrátit?

Zkoumali jsme různé cesty k porozumění Bible, poznávali jsme životní situace a zkušenosti autorů biblických textů, nahlédli jsme do systému uspořádání biblické knihovny, zajímalo nás, co si představit pod Božím zákonem v pěti knihách Mojžíšových a jeho vztahem k Ježíšovým blahoslavenstvím, hledali jsme biblické kořeny velikonočních svátků stejně jako proctví Ježíšova narození, zajímaly nás události a svědectví prvotní církve podle Skutků apoštolských; zabývali jsme se v Bibli tématem cesty, ale také smlouvy, zajímala nás typologie i alegorie – a také symbolika např. hvězdy nebo beránka, poslední rok jsme potkávali proroky a zakončujeme Janovým Zjevením. A je toho stále mnoho, co lze v Bibli objevovat.

A co o našem setkávání napsali někteří z pravidelných účastníků?

Rozhodl(a) jsem se účastnit setkání s Bibli v ruce, protože...

Chtěla jsem se dozvědět více o Bibli, číst ji společně a poznávat Boha skrze Bibli ve společnosti ostatních. LI

Neměla jsem, koho se zeptat na to, čemu nerozumím. JČ

Okusila jsem v době coronavirových uzávěrů pravidelná setkávání v on-line formě a zjistila jsem, že mi to stojí za to, vyčlenit si úterní večer i k setkání „naživo“. Jana

Četba Písma u mne silně pokulhávala... Předávání víry mým dětem se přizpůsobovalo stále tomu nejmladšímu členu rodiny... V zaměstnání bylo zapotřebí studium odborné literatury, duchovní šla stranou. Když děti dospívaly a... opouštěly domov, dostala jsem se do jakési životní krize... a to mne přivedlo k tomu, zabývat se více Božím slovem... tam jsem tušila východisko, tam se objevovalo světlo. Rovněž jsem pocítovala velkou nejistotu při setkávání s nevěřícími, některé jejich postoje s mojí vírou docela zlaumaly. A protože jsem při rozšiřování svých obzorů narážela také na nová náboženská hnutí, kde je výklad Bible podáván poněkud zvláštním způsobem, byl tu další důvod, proč se připojit k setkávání s Bibli v ruce. Rosňa

Číst Boží slovo sám, anebo spolu s dalšími a s dobrým průvodcem, je úplně něco jiného. Ve společenství na ně posvítí světlo Boží přítomnosti, člověk pochopí souvislosti, dotkne se ho to, co mu Bůh chce zrovna teď říci, v situaci, kterou právě prožívá.

JFR

Z Bible jsem znal jen výňatky používané při liturgii. Tušil jsem, že to nestačí, ale neodhodlal jsem se ani k otevření Bible. Když se však moje žena vracela z biblické hodiny evidentně spokojená, vypravil jsem se tam jednou s ní, abych zjistil, zda je to vůbec pro mne. Od té doby tam chodím pravidelně, a to nejen proto, že je to zajímavé a povzbuzující, ale také kvůli milému společenství, které se tam vytvořilo. JH

Nečekal(a) jsem / Překvapilo mě:

Milé společenství.

JČ

Naše setkávání nejsou jen přednášky, je to místo, kde se společně sdílíme o životě s Bohem a modlíme. Velmi pozitivně mě překvapila duchovní hloubka setkávání. Také to, že se nad biblickými texty zamýšlíme společně, a vzájemně se tak obohacujeme. Dozvěděla jsem se zde spoustu nových věcí, a hlavně se mi otevřely nové pohledy na Bibli a jak se na ní dívat, hlavně pak na starozákonní texty. LI

Zaujaly mne pasáže, kde se popisuje aktivní vztah Boha k jiným (nežidovským) národům již ve Starém zákoně. Jana

Jsem vděčná za otevřenost, člověk se může zeptat na cokoli, co s Písmem a vírou souvisí, a nemusí si připadat jako šilený nezaboh. Také mě obohatily realie ze života židů. Rosňa

Rosňa

Děkuji za velkou otevřenost při setkáních nad Bibli, žádná, ani hloupá otázka nevadí, naopak z ní třeba vyplyne něco překvapivě důležitého. JFR

Nejvíce mě zasáhlo:

Systematické a znovu opakované přístupy k porozumění textu. JČ

Pokaždé něco jiného a skoro pokaždé něco. Vnímám, že ke mně Bůh skrze biblické texty, čtené

ve společenství, mluví. Jsem vděčná i za to, že čtení a rozjímání nad Písmem je zasazené do modlitby, že se na konci společně modlíme. LI

Zásadní poznatek pro mne byl, že slovo Boží lze vnímat v mnoha vrstvách, že není jen jediný způsob výkladu Písma a že prvotní je přenést se do doby, kdy mělo Boží slovo oslovovat své posluchače/čtenáře. Dále jde o vnímání z pohledu křesťana a v dalším promlouvá ke mně osobně.

V tom vidím dar poznání a svobody a zároveň vnímám v Písmu Hospodinovu podanou ruku člověku jakékoli povahy, doby, národnosti, kdy tohoto člověka/lid chce Hospodin vytáhnout z marastu a říká mu: „Stojíš mi za to, abych to pro tebe udělal. Víš to?“ Rosňa

Několikrát setkání s proroky a pak společná četba a přemýšlení o Apokalypse – Zjevení svatého Jana, překvapující zjištění, že i tato prorocká kniha je o naději, radosti, povzbuzení pro všechny žít poctivě a věrně. JFR

Nemusel(a) bych...

Příliš teorie. JČ

Mě nic nenapadá. LI

A co společenství?

Je mi v něm dobře. JČ

Společenství je na našem setkávání velmi důležité. Nejsme tam jenom každý za sebe, ale spolu před Pánem. Setkávání mi umožnilo se i seznámit a více poznat s ostatními lidmi z farnosti. Společně se modlit. LI

Cítím se zde dobře. Je fajn, že potkávám také lidi z jiné věkové generace. Postřehy a dotazy ostatních jsou pro mne inspirující. Ze setkání odcházím naplněná, odpočatá, radostná. Jana

Za dobu našeho setkávání se vytvořilo pěkné společenství, kde si na začátku můžeme sdílet radosti i starosti posledních dnů. Děkuji Bohu za bratry a sestry, které jsem tam poznala. JFR

Na setkání s Bibli v ruce se tolik neřeší jiné záležitosti

života, jen to, jak člověk Boží slovo vnímá, chápe, což mi přijde v pořádku. I když si něco málo kolem také povíme.

Sama mám přes 30 let společenství několika rodin z farnosti, kterého si velmi vážím, a v tomto společenství rodin také čteme Písmo a zamýšlíme se nad ním a pak sdílíme navzájem naše snahy ho praktikovat v našich životech, řešíme tam současně ale i mnoho jiného. Myslím, že poznatky ze setkávání s Bibli v ruce tak mohou zasahovat a obohacovat i další společenství, další životy. Rosňa

Ještě mě napadá:

Jsem vděčná také za pokračování našeho setkávání online v době covidu, když osobní setkávání nebylo možné. LI

Jsem vděčná za zažití způsobů, jak lze Bibli číst, jaké vrstvy porozumění v ní lze hledat... Jsem vděčná za propojení a odkazy na podobná témata skrze celou Bibli. Dříve bylo pro mne náročné číst kromě evangelií např. Starý zákon nebo Zjevení. Proto jsem je vůbec nečetla. Nyní by mne to už nestálo tolik energie a pocitu bezmocnosti. Jana

Co dalšího očekávám?

Očekávám, že poroste moje pochopení souvislosti mezi Starým a Novým zákonem a že se díky tomu bude moci prohlubovat moje víra. JČ

Očekávám další společné objevování biblických textů a nových pohledů na ně. LI

Ohledně nápadu na příští rok přemýšlím o tématech jako „Svoboda“, „Utrpení“, „Povolání“, „Cesta“, „Radost“ – napříč celou Bibli. Jana

Očekávám, že budeme pokračovat. Rosňa

Nějaká další témata k probírání?

Války, boje, smrt z pohledu člověka a Hospodina; podobenství; žena v Bibli; Boží skutky – zázraky, neuvěřitelnosti, nečekané nasměrování lidu/jednotlivce... Rosňa

Pokračování a možná i více účastníků, je škoda, že nás po covidu ubylo. JFR

*Rekapitulace modlitbou**Děkuji Ti, Pane, za tu možnost, číst Písmo ve společenství dalších lidí,**...vnímat, jak každého z nás oslovuješ jiným způsobem,**...jak jsme rozdílní a jedineční a Ty promlouváš ke každému osobně,**...díky za to, že smíme poznávat, že jsi už od počátku věků byl s lidmi ve všech jejich starostech i radostech,**...díky za možnost dozvědět se více o dobových souvislostech a historii jednotlivých událostí,**...díky za možnost klást otázky a dostávat odpovědi,**...díky za to, že v tomto společenství je s námi Tvůj Duch svatý.*

JD

Pouť seniorů 26. 4.

Náš pan kaplan František domluvil „seniorskou“ pouť a prohlídku fary a kostela Věch svatých v Praze Uhřetěvesi. Dne 26. 4. 2022 jsme někteří z nás důchodců započali pěší pouť v 8 hod ráno na zastávce Horčičkova a putovali nádhernou jarní krajinou 8 km pěšky.

V 10 hod jsme se s ostatními poutníky spolu s P. Františkem sešli v kostele na společné mši svaté. Po prohlídce kostela a fary se zajímavým výkladem místního duchovního P. Juraje, který nám také ukázal některá svá díla (vlastnoručně ušité ornáty!), jsme společně poseděli při kávě a dobrotách ve farním sále.

Pouť se všem účastníkům líbila, určitě naplánujeme nějakou další.

Pavla Edita Herciková**Manželé Friedovi a Dabrowských****Setkání pastorační rady**

Nově zvolená pastorační rada se 5. května 2022 sešla již podruhé. Na programu setkání bylo:

- koncepce Fchodovin (co vyhovuje a co by se dalo změnit)
- oslavy 15. výročí KCMT (program oslav, koordinace občerstvení a další dobrovolnické pomoci)
- Noc kostelů (činnosti, které ještě nejsou personálně pokryty)
- farní akce ve školním roce 2022–23 (zamyšlení nad tím, jaké programy by naše farnost měla nabízet, aby byla živým a otevřeným společenstvím)
- způsoby kontaktování pastorační rady ze strany farníků
- stanovení okruhu oblastí, kterým se chtějí členové pastorační rady věnovat

Příští schůzka pastorační rady bude ve čtvrtek 23. 6. v 19 h. ve Velké klubovně KCMT.

**Zveme Vás:
Zastavení u Matky Terezy
s P. Františkem Čechem**

na téma:

Hledání člověka Bohem
a Boha člověkem

16. 6. / 19.00

NOC KOSTELŮ 10.6.

Rádi bychom Vás pozvali k účasti na **Noci kostelů v Komunitním centru Matky Terezy**. Budeme vděční za jakoukoliv pomoc!

Uvítáme zejména **pomocníky** pro:

- a) recepci u vstupů do kostela nebo uvítací stánek před kostelem (16–22 hod)
- b) recepci u výstupu na věž (16–22 hod)
- c) spolupráci na programu pro děti – výtvarnění (16–18 hod)
- d) přivítání návštěvníků, duchovní rozhovor nebo přímluvnou modlitbu v kapli (16–22 hod)
- e) průvodce k výstupu na věž (16–22 hod)
- f) silné muže – stěhování harf z parkoviště a na pódium před a po harfíčkovém koncertu (cca 16.00–18:30 s přestávkami)
- g) pomoc u doplňování občerstvení pro pomocníky v kuchyňce KCMT + menšího občerstvení k vínu u Vína s kaplanem (občerstvení bude zajištěno)
- h) úklid po konání akce (uskuteční se po 22. hod)
- i) jakoukoliv další akci, činnost nebo invenci, kterou byste rádi v tuto Noc uskutečnili

Jestliže se rozhodnete pomoci, **dejte nám vědět** na e-mail: hanka.peroutkova@centrum.cz nebo volejte na tel. číslo: 774 942 450.

Pokud se nemůžete Noci kostelů osobně zúčastnit, budeme vděční za vaše modlitby! **Děkujeme moc!!!**

PROGRAM

Komunitní centrum Matky Terezy

- 16.00–16.30 **Hudební škola Malý muzikant pro děti 1,5–4 roky**
Radostný interaktivní hudební program, ve kterém spolu s nejmenšími dětmi prožijeme elementární rytmus při tanci na veselé písničky Malého muzikanta, společně si zazpíváme a zahrajeme na rytmické nástroje. Doprovod rodiče je doporučený vzhledem k věku a potřebě dítěte. Podrobnosti také na webu: malymuzikant.cz.
- 16.00–18.30 **Kostel na tvoření – oslava Mezinárodního roku skla s firmou Preciosa**
Kreativní dílna pro děti a rodiče, na které si budete moci vyrobit třeba originální placku, ozdobu ze šišky nebo něco pro radost ze skleněných korálků od firmy Preciosa Ornela.
- 17.00–17.30 **Hudební škola Malý muzikant pro děti 4–8 let**
Hudební hra a písničky Malého muzikanta pro starší děti, při kterých si zkusíme třeba udržet rytmus, zazpívat si z plných plic, zahrát si o tělo a poznat i nějakou tu notu! Podrobnosti i na webu: malymuzikant.cz
- 17.30–18.30 **Harfový soubor Harfičky pod uměleckým vedením Pavly Vondráčkové Jahodové**
Slyšet pohromadě několik harf je velkou zvláštností. Což teprve soubor Harfičky, který upoutá zejména nasazením a strhující pozitivní energií, která činí z každého vystoupení neopakovatelný zážitek. Další informace na: musicwitheliana.com/soubor-harfičky

18.30–19.00 Komentovaná prohlídka

Něco málo o historii a o tom, co se u nás děje. Možnost poznat zblízka místo, které každý den míváte. Prohlídka trvá cca 20–30 minut.

19.00–20.00 Loutková pohádka O pyšné noční košilce – Svátovo divadlo

Přijďte se podívat na loutkovou pohádku O pyšné noční košilce v podání vynikajícího a srdečného Svátova divadla z Litoměřic. Další informace na webu: svatovo-divadlo.cz

20.00–20.30 Komentovaná prohlídka**20.45–22.00 S kaplanem na víno**

Přijďte si dát sklenku vína a popovídat si s naším sympatickým kaplanem Františkem.

22.00–22.10 Požehnání Jižnímu Městu

„Celovečerní“ akce:

Tower Challenge:

Výstup na věž se zvony.

Knižní obchůdek s křesťanskou literaturou:

V našem knižním obchůdku najdete potravu pro svou duši.

Cafe Terezie:

Během návštěvy Komunitního centra MT se můžete občerstvit v naší kavárně.

Kvíz k výročí J. A. Komenského:

Přijďte se dozvědět něco o J. A. Komenském. Kvíz bude probíhat venku v blízkosti kostela. Pro účastníky jsou připravené drobné ceny.

Příležitost k duchovnímu rozhovoru nebo přímluvné modlitbě:

Třeba se neumíte modlit nebo je pro vás či vaše blízké těžká doba a rádi byste vše svěřili do rukou Boha? Nabízíme vám modlitbu za vás a vše, co si nesete. Ústně s naším kaplanem, s některým ze služebníků nebo písemně do Krabičky přímlyv.

Možnost ztišení a zapálení svíčky před oltářem:

Bohu můžeš říct cokoliv – povědět, co Tě trápí, poděkovat, zač máš radost... Pro každého bude připravena svíčka k zapálení před oltářem.

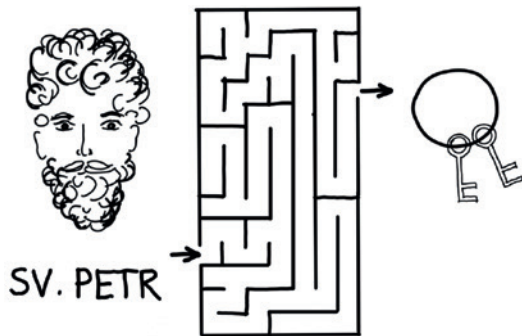
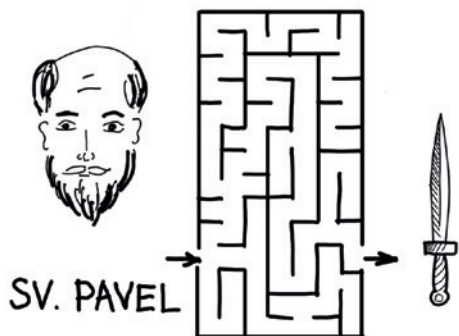
Kostel sv. Františka na Chodově**18.00–18.35 Mše svatá****19.00–2.00 Otevřený kostel**

Prohlídka kostela, výstup na věž, možnost tiché modlitby nebo duchovního rozhovoru, hudební program a malé občerstvení.

Milé děti, v červnu budou mít svátek svatí Petr a Pavel. Petr na obrazech často drží klíč (od nebeského království, které mu svěřil sám Pán Ježíš), Pavla poznáme zase podle meče, protože říkal, že Boží slovo je ostřejší než meč (takovou má to slovo sílu). Pomůžete našim oslavencům najít k nim cestu?

Palce drží Martina Hlaváčová

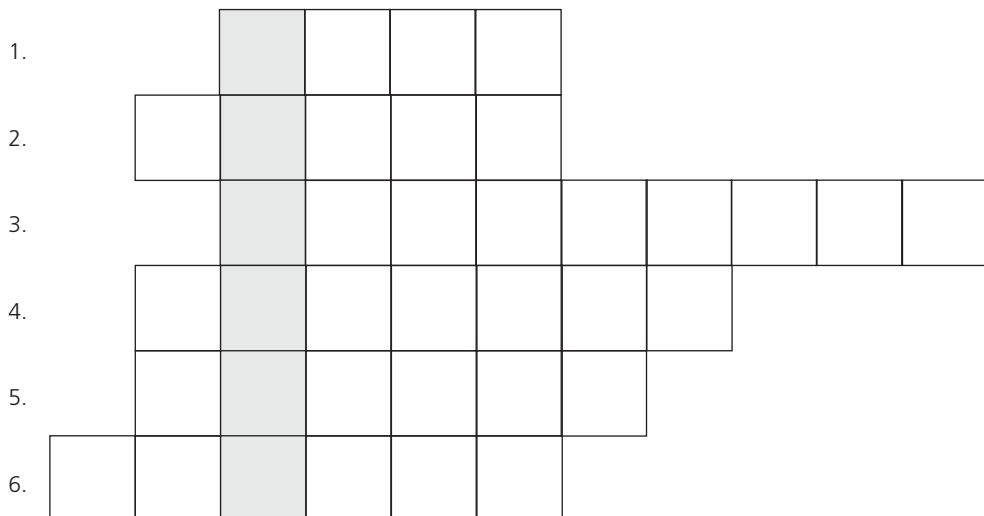

Řeholní sestry jedou autem a kousek za pumpou jim dojde benzín. Tak hledají v kufru nějakou láhev, že to bude stačit k nastartování a zacouvání k pumpě. Žádnou nenašly, ale jedna si všimla nočníku odhozeného v příkopu. Šla s ním k pumpě a po návratu lila jeho obsah do nádrže přes jakýsi kornout, který držela druhá. V tu dobu jel v protisměru biskup se svým sekretářem a obdivně mu pravil: „Jejich víru bych chtěl mít!“

Italský biskup přijede ze své slunné vlasti do chladného Německa. Zavítá i do Lutherova Wittenbergu. Ten den mrzne, až praští. Otáže se svého hostitele, zda je ve městě sauna. Ten zdvořile odpoví: „Ano, otče biskupe, jedna tu je. Je ovšem, ehm, smíšená.“ Biskup rozšafně odpoví: „To nevádí, synu. Já těch pár protestantů na tu chvíli snesu.“

Katechetka se ptá dětí při hodině náboženství: „Proč musíme být v kostele potichu?“

Malá dívka odpoví:
„Protože tam všichni spí.“

Ahoj holky a kluci,
v červnu slaví svůj svátek jeden z našich národních patronů – sv. Vít. Jeho relikvii dostal darem kníže sv. Václav, proto byl hlavní kostel na Pražském hradě zasvěcen právě Vítovi (dnes je to katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha). Tohoto světce na obrazech a sochách poznáme podle jednoho znaku, s nímž je nejčastěji vyobrazen. Jaký to je znak? To se právě dozvíte, když vylustíte dnešní doplňovačku.

Tak hurá do toho!

1. Jméno místa, kde Pán Ježíš proměnil vodu ve víno.
2. Jméno „nevěřícího“ apoštola.
3. Jak se dnes mluví v Izraeli?
4. Jméno kopce, kde byl Pán Ježíš ukřižován.
5. Jméno kraje, kde leží města Betlém a Jeruzalém. (Dříve to byla jižní část staré izraelské říše, existovalo i jako samostatné království.)
6. Jméno jednoho z evangelistů.

Ahoj příště, Blanka

Učitel se ptá žáků: „Kdo nařídil vraždu svatého Václava?“

Nic. Nikdo neví. Ticho.

Pan učitel se rozhodne trochu napovědět:

„B... Bo... Bol...“

Po chvíli zvedne váhavě ruku Pepíček:

„Bolševici?“

Novicky skládají řeholní sliby, je to velká sláva a pro většinu příbuzných poslední možnost vidět se s děvčaty, než je uzavrou za zdmi kláštera. V davu kolem kostela se ocitli i dva židé. „Pánové jsou příbuzní některé z nevěst Kristových?“ „Ne, my jsme z ženi-chovy strany,“ odpoví jeden z nich.

Kněz praví na mši svým věřícím: „Příští neděli budu kázat o lži a chci, abyste si všichni přečetli sedmnáctou kapitolu Markova evangelia.“ O týden později se před kázáním ptá z kazatelny, kdo všechno četl sedmnáctou kapitolu. Zvednou se ruce všech přítomných. Kněz s úsměvem povídá: „Marek má jen šestnáct kapitol. Takže teď začnu kázat o hříchu lži...“

SETKÁNÍ

• Každou středu v 19 hod pokračují ve farním sále u sv. Františka pravidelná setkání **Život z víry**. Jsou otevřená každému, kdo se chce blíže seznámit se základy křesťanské nauky. Srdečně zve jáhen Pavel Urban

• **Setkání společenství Hnutí fokolare** – 6. 6. 2022 od 19.15 hod v KCMT nad Slovem života na červení: „Pravím Hospodinu: „Ty jsi můj Pán. Bez tebe nemám štěstí.““ (Žalm 16,2) Společenství je otevřené i novým zájemcům. Jana a Viktor Friedovi – tel. 731 625 949

• **Páteční dopolední setkávání** – každý pátek v 9 hod v kapli KCMT bohoslužba slova se sv. přijímáním s jáhnem P. Urbanem, poté posezení ve foyer. Přijďte mezi nás podělit se o své radosti i starosti a zažít společenství. Jana a Viktor Friedovi

• **Modlitební setkání maminek (nejen) na mateřské dovolené** se koná ve středu dopoledne od 9.30 do 11.30 v suterénu fary u kostela sv. Františka z Assisi. V červnu se sejdeme 1., 8., 15., 22. a 29. 6. Srdečně zve Lýdia Murínová tel.: 730 825 301

NABÍDKA TÁBORŮ O PRÁZDNINÁCH Vodácký tábor 6. – 13. 8. 2022

KSK PRAHA

Pro děti a mládež od 10 let je připraven tábor, při kterém dojde ke splutí Ohře na kanoích a kajacích. Během plavby je možné se jízdu na lodi naučit i zdokonalit. Omlazený tým vedoucích, pod vedením Jakuba Tomka, má kromě vodáckého sportovního materiálu, putovní polní kuchyně a vodáckého výcviku připraveny i táborové hry, které pobaví i posílí.

Info a přihlášky: e-mail: voda@kskpraha.org, facebook: KSK vodácký tábor, tel.: 773 261 167.

Fotky z minulých ročníků si můžete prohlédnout zde: [instagram.com/vodacky_tabor_ksk/](https://www.instagram.com/vodacky_tabor_ksk/).

Dobrodružný tábor na westernové téma

23. 7. – 6. 8. 2022

Stanový tábor v krásném kraji nedaleko Manětína bude plný her, nových dobrodružství a skvělých přátelství. I když to bude děti bavit, dojde k téměř samovolnému zocelování všech účastníků a k získání všestranné odolnosti vůči drsným podmínkám Divokého západu.

Info a přihlášky na e-mailu: taborsk@gmail.com, facebook: tábor ksk.

Dobrý den, ahoj :)

Ráda bych vás oslovila s žádostí o pomoc. Je mi 53 let a jsem na invalidním vozíku. Svými rukama téměř nic nedokážu, takže jsem skoro ve všem odkázaná na pomoc druhých.

Hledám slečnu nebo paní schopnou a ochotnou trávit se mnou v létě čas a být mi ve všem nápomocná jako osobní asistentka, tzn: osobní hygiena, pomoc na wc, oblékání, příprava jídla, krmení, doprovod... Buď formou docházení na Prahu 4 do bytu, nebo formou společného pobytu mimo domov: v lázních, na chalupě...

Za docházky jsem schopná platit 70–80 Kč/h a za týdenní pobyt 500 Kč/den plus některé výdaje podle místa pobytu. Jde o první tři týdny v červenci 4.–25. 7. a o 8.–31. 8.

Jsem klinický psycholog, tak můžu tuto brigádu potvrdit jako souvislou letní praxi na sociálně zaměřené vyšší a vysoké školy.

Předem děkuji.

Kontakt: 774 997 662

dvorskasarka@seznam.cz

Otevírací doba:

St 15.30–20.00

Ne 10.00–13.00

a dále při akcích v KCMT.

- přijďte se v horkých dnech osvěžit ledovou kávou se zmrzlinou, domácí limonádou a lehkými dortíky
- Kavárna nově nabízí možnost platby kartou.

PROGRAM / AKCE

- **4. 6. / 20.00 Svatodušní vigilie** v KCMT
- **10. 6. – NOC KOSTELŮ** – Komunitní centrum Matky Terezy, Kostel sv. Františka na Chodově
- **15. 6. / 17.00 Zpovědní den pro děti**
- **15. 6. / 18.00 Ukončení katechetického roku**
- **16. 6. / 17.00 Adorace a nešpory** (Slavnost Těla a krve Páně)
- **16. 6. / 19.00 ZMT s P. Františkem Čechem:** Hledání člověka Bohem a Boha člověkem
- **18. 6. / 10.00–18.00 Společné zakončení školního roku určené rodinám s dětmi** v Sudějově u Uhlířských Janovic
- **19. 6. / 15.00–18.00 Tančírna s kapelou Hvězdný prach.** Vstupné pro jednotlivce 80 Kč, pro pár 150 Kč. Otevřená Café Terezie.
- **22. 6. / 19.00 Vernisáž výstavy Tichá naděje.** Výstava fotografií Janičky M., která ztratila po cévní mozkové příhodě schopnost řeči. Ze snímků, na kterých se objevuje naše historie, hory a příroda, můžeme slyšet, jak k nám promlouvá. A díky každodenní péči, trpělivosti a podpoře rodiny v ní neutichá naděje, že se opět rozmluví. V rámci vernisáže proběhne seznámení s autorkou fotografií a krátký hudební program, chybět nebude ani připitek a malé občerstvení. Výstavu zaštiťuje patientská organizace Cerebrum z. s., která pomáhá osobám po získaném poškození mozku a jejich rodinám.

Od 20. 6. je možné se přes webový formulář na kcmt.cz přihlašovat k výuce náboženství pro další školní rok.

KNIŽNÍ OBCHŮDEK

• Misál pro děti. Když mši rozumíš – tak se nenudíš!

Sophie de Mullenheim – Paulínky

Misál pro děti ocení hlavně zvědaví školáci, kteří už umí číst a dávno vyrostli z obrázkových misálků. Mnohdy se totiž při mši hrozně nudí, protože moc nechápou, co se při ní děje a proč. Misál nabízí celý průběh mše svaté, co říká kněz i co odpovídají věřící, a k tomu ještě stručné vysvětlení gest, symbolů a záhadných slov, s nimiž se při mši můžeme setkat. Bludištěm všech těch záhad nás provádějí komiksové postavičky Tomáš a Sofie: vysvětlí dětem i takové věci, které nevědí ani jejich rodiče!

• Bílá voda

Kateřina Tučková – HOST

Takto poeticky se jmenuje pustá vesnice skrytá ve stínu pohraničních hor, kam kdysi přicházely zástupy poutníků vyprosit si pomoc u zázračné sošky Panny Marie. Právě sem o několik století později přijíždí Lena Lagnerová, aby se tu skryla před svou minulostí, která ji přivedla na pokraj sebevraždy. Namísto kláštera s početnou řeholní komunitou tu však najde pouze několik řádových sester, vedených svéráznou řeholnicí Evaristou. Ta přišla do Bílé Vody o poslední zářijové noci roku 1950, kdy komunistický režim zosobněný démonickým páterem Plojharem odvedl v rámci Akce Ř všechny řádové sestry do sběrných klášterů.

• Odvážné srdce

Juraj Vojtáš – KNA

Strhující příběh Willa, chlapce z divočiny, který se vydá zachránit dívku Caru z moci hrozného draka. Jeho otec má jako jediný sílu postavit se smrtícím nestvůrá. Skrývá přitom před synem hrozné tajemství... V dračím sídle musí mladý hrdina čelit nejtvrďší zkoušce svého života. Drak mu učiní nabídku, o jaké se mu ani nesnilo. Podaří se Willovi odolat? Kniha slovenského autora přibližuje zrod mladého hrdiny, ale i úsilí jeho otce, který bojuje za svého syna a touží znovu získat jeho srdce. Hledáme-li zlatou nit celého příběhu, je jí právě vztah otce a syna.

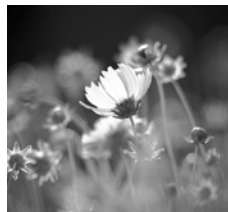
ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

• **Papežův úmysl:** Za rodiny

Modleme se za křesťanské rodiny po celém světě, aby skrze konkrétní skutky prožívaly nezištnou lásku a posvěcovaly se v každodenním životě.

• **Národní úmysl:** Za nově vysvěcené kněze

Modleme se za nově vysvěcené kněze, aby byli stateční a věrní a stále úžeji se spojovali s Kristem Veleknězem.

KONTAKTY • AKTUÁLNÍ POŘAD BOHOSLUŽEB

KANCELÁŘ KCMT – HÁJE

U Modré školy 1, 149 00 Praha 4

Tel: 242 485 826

E-mail: kancelar@kcmt.cz

Úřední hodiny:

Po–St 8.30–15.00

Úřední hodiny kněze:

Středa 8.30–10.30, 16.00–17.30

FARNÍ KANCELÁŘ CHODOV

Na Sádce 1296/18, 149 00 Praha 4

Tel: 272 934 261

E-mail: kancelar@kcmt.cz

Úřední hodiny kněze:

Pátek 16.00–17.30

(V jiném termínu po předchozí dohodě.)

	kostel sv. Františka	kaple sv. Matky Terezy
Pondělí	–	–
Úterý	18.00	–
Středa	–	18.00
Čtvrtek	–	6.45
Pátek	18.00	9.00 Bohoslužba slova se sv. přijímáním
Sobota	8.00	–
Neděle	8.00, 20.00	9.30, 11.00

Jedna nedělní bohoslužba je přenášena na [youtube.com/kcmtpraha](https://www.youtube.com/kcmtpraha)

Bohoslužby v Domovech pro seniory Donovalská a K Milíčovu jsou v současné době přístupné pouze pro klienty.

☎ / mob.

e-mail

P. Michael Špilar (farář)	272 934 261, 603 151 265	farar@kcmt.cz
P. František Čech (farní vikář)	731 124 507	farnivikar@kcmt.cz
Farní kancelář (fara – Na Sádce)	272 934 261	farar@kcmt.cz
Karina Juráková (ředitelka KCMT)	731 625 970	kancelar@kcmt.cz
Kancelář KCMT, farní kancelář KCMT	242 485 826	kancelar@kcmt.cz
Pavel Urban (trvalý jáhen)	272 911 264	
Ladislav Staněk (trvalý jáhen)	724 112 799	stanek@kcmt.cz
Václav Šebek (pastorační asistent)	242 485 830, 734 547 021	spravce@kcmt.cz
Jaroslav Olšanský (předseda KSK Praha)	603 256 411	jarda.olsansky@kskpraha.org
Vlasta Hamalová (koordinátorka dobrovolníků)	733 770 847	hamalova@kcmt.cz
Petr Fried (pracovník KCMT)		fried@kcmt.cz
Charita – Eva Černá (ředitelka)	737 322 569, 242 485 823	kancelar@charitapraha4.cz
Charita – pečovatelská služba	737 948 638, 272 941 972	socialnisluzby@charitapraha4.cz

Z důvodu agrese Ruska vůči Ukrajině byl zrušen účet u Sberbanky • **Komerční banka 19-9362170227/0100**

Příští uzávěrka bude 15. června 2022. Náklady na 1 výtisk 14 Kč.

fchodoviny@kcmt.cz

Fchodoviny

Zpravodaj ŘK farnosti Praha – Chodov / 2022 / ročník 21 • redakce: Blanka Pitřincová, Katka Friedová (rozhovory), Josef Karhan / Jakub Šilhavý (grafický design), Aní Procházková a spol. (fotografie), Lenka Doležalová (korektury) • za obsah odpovídá: P. Michael Špilar • <http://www.kcmt.cz/fchodoviny> • Tiskne: TLAMA design